

Končno!

Primož Jesenko

musical
F. Ebb, B. Fosse, J. Kander:
Chicago
Žarko Prinčič,
glasbeni vodja in dirigent
Mojca Horvat, koreografija
Diego de Brea, režija
Slovensko ljudsko gledališče
Celje
premiera 29. marca 2002

V celjskem Chicagu so grandiozne scenografske rošade opuščene, slika predstave ekonomizirana. Osnova je gol prostor, z orkestrom v ozadju, na dvignjenem podiju – to minimalno scenografsko razkošje (v zasnovi Jožeta Logarja in režiserja) pa Chicagu tudi zadošča. Vse ostaja v mejah tega, kar omogoča celjski oder, ki po tehnološki plati ne dopušča posebej razvejane uprizoritvene noblese, vendar pa razsežnosti mjuziklskega mehanizma s tem niso potlačene. Vrsta elementov v predstavi je v funkciji potujevanja (npr. ko Roxie med vadbo nastopa pred poroto, za hip »ne more več«, ali

ko je obešenjaško napovedan Velmin »prizor obupa«), v tej smeri pa delujejo tudi plesne sekvence poustvarjene koreografske matrice. Prikazovanje skozi ironijo se pač kaže kot najbolj ustrezen (in edini sodoben) odnos do mjuzikla danes. Izid je mjuzikl z distanco, ki se zelo zaveda, da je mjuzikl, tu vpet v polje iznajdljivih poenostavitev in presenetljivo malo kičastega. Potrebe po psihologiziranju ni, vsa resničnost je skonstruirana, vse je šov, produkcija zabave.

Akterji so podrejeni v prvi vrsti gladkemu teku gledališkega stroja – akcija tako teži v mehaničnost in neosebnost, bes ob spoznanju opeharjenosti je kratkega trajanja, čustvene reakcije se zdijo površinske, brez distance. To je svet nereflektiranih dejanj in hladnega vodvilskega humorja, kjer ni časa za zgroženost nad lastnim morilskim dejanjem, saj teče mjuziklski parnik neusmiljeno hitro. Tudi zato je opazovanje ženske posadke,

ki jim ob glasovni resonanci služi tudi dobra dikcija, čisti gledalski užitek. Odred prežečih in zaporniško divjih morilk (na čelu z Manco Ogorevc in Barbaro Vidovič v vlogah rivalskih zapornic, ob njih še Magda Kropiunig kot »omnipotentna« Matrona na divanu, Tina Gorenjak, Violeta Tomič, Milada Kalezić, Alida Bevk, Mojca Funkl, nič manj pevška okrepitev Eva Hren) deluje v svoji prezenci burleskno, stilizirano. Nekoliko večja okornost moške šesterice se zdi naraven »podaljšek« tega »ženskega« konteksta – psihološko niansirana je predvsem transformacija Damjana Trbovca v »nevidno« eksistenco, prikladno za takšno in drugačno izžemanje, ki ji fizis čokateža manjše rasti služi kot prednost (njegov »kratkohlačni« kostum je delo Mete Sever, ki obleče ženske v lascivno skrajšane črne kombineže).

Na sodišču zmaga odvetniško taktiziranje z osladnimi klišeji

medijske kulture (v gizdalinski podobi Bojana Umeka), ki jih človek nekritično golta. Bistvena je umetnost krojenja resnice, prave besedne formulacije in prirejanje okoliščin v misli na učinek. Cinični sklep je skeptičen do amerikanizirane družbe, ki je slepa za realno stanje sveta, verjame pa blefu, iluziji. Chicago, ki ga podpira eden boljših libretov z literarno vrednostjo (navdiha poln je tudi prevod Milana Dekleve), je tako ujet v zvito prirejeno žanrsko formo za meščanske »potrebe«, ki se kaže kot gledališko voljna, recepcijsko živa in celo aktualna. Ne gre samo za »prežanje« nekega »eksotičnega« žanra, pač pa za širši projekt, zbojnati na celjski oder toliko vitalne energije in talenta, kot že dolgo ne. Učinek tega »podjetja« je ščemeč magnetizem brez rutine, kar je v siceršnjem »produciranju« gledališča na Slovenskem prej izjema kot pravilo. Celjski teater v nespornem zenitu sezone.

Užitek